

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ГАЛЬОНКІН Сергій Анатолійович

УДК: 342.95 (477)

**Адміністративно-правове забезпечення апеляційного провадження
в Україні**

Спеціальність 12.00.07 – адміністративне право і процес;
фінансове право; інформаційне право

АВТОРЕФЕРАТ
дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата юридичних наук

Суми – 2018

Дисертацією є рукопис.

Робота виконана в Університеті сучасних знань.

Науковий керівник: доктор юридичних наук, доцент
ПАХОМОВ Володимир Васильович,
Сумський державний університет,
завідувач кафедри кримінально-правових
дисциплін та судочинства навчально-
наукового інституту права.

Офіційні опоненти: доктор юридичних наук, професор,
заслужений юрист України
МУЗИЧУК Олександр Миколайович,
Харківський національний
університет внутрішніх справ,
декан факультету № 1;

кандидат юридичних наук,
заслужений юрист України
КІБЕЦЬ Віктор Олександрович,
Державна судова адміністрація України в
Сумській області,
начальник територіального управління.

Захист відбудеться 25 грудня 2018 р. о 12 годині на засіданні спеціалізованої вченої ради К 55.051.07 Сумського державного університету за адресою: 40007, м. Суми, вул. Римського-Корсакова, 2.

З дисертацією можна ознайомитися в бібліотеці Сумського державного університету за адресою: 40007, м. Суми, вул. Римського-Корсакова, 2.

Автореферат розісланий 24 листопада 2018 р.

Учений секретар
спеціалізованої вченої ради

О. М. Резнік

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Обґрунтування вибору теми дослідження. Після проголошення незалежності Україна обрала новий для себе шлях подальшої розбудови державності та розвитку українського суспільства, ключові принципи яких були закріплені в Основному Законі – Конституції України, а також міжнародних договорах, до яких приєдналася Україна. Серед інших визначальних засад правової держави важливе місце посідає право кожного суб'єкта захищати свої права, свободи та відстоювати законні інтереси. Одним із ключових інструментів реалізації гарантій правового захисту є правосуддя, що реалізується системою спеціальних юрисдикційних органів та установ – судів.

Право на судовий захист являє собою складний правовий інститут, важливе місце в якому займає апеляційне оскарження, значення якого важко переоцінити. У системі судоустрою України забезпеченням реалізації апеляційного оскарження займається окрема ланка судових органів – апеляційні суди. Важливість апеляційного оскарження обумовлює значну наукову увагу до питання здійснення відповідними судами апеляційного провадження, однак більшість дослідників приділяє увагу або визначенню місця та ролі апеляційних судів у системі судоустрою України, або вивченню суто процесуальних аспектів зазначеного провадження. Однак не менш суттєвим питанням, яке сьогодні не отримало у вітчизняній правовій науці належного наукового опрацювання, є адміністративно-правове забезпечення апеляційного провадження в Україні, від якості здійснення якого значним чином залежить його ефективність. Адже суди, які здійснюють апеляційне провадження, – це державні установи, організація і функціонування яких вимагають відповідного організаційно-управлінського, інформаційного, матеріально-технічного та іншого забезпечення, що перебуває у полі адміністративно-правового регулювання.

Загальним питанням адміністративно-правового регулювання діяльності судів, у тому числі апеляційних, присвятили наукові праці багато вчених, зокрема: С. В. Авдєєнко, Р. М. Аюпова, В. М. Бевзенко, Ю. П. Битяк, А. Л. Борко, В. Ю. Брянський, М. М. Бурбика, О. С. Бурлака, О. В. Буряк, Л. С. Виноградова, М. Ю. Віхляєв, В. М. Гарашук, Ю. В. Гаруст, А. П. Гель, О. В. Гончаренко, В. А. Гомада, М. К. Гримич, В. В. Грязєва, Б. В. Деревянко, О. Ю. Дудченко, М. К. Закуріна, М. П. Запорожець, Р. В. Ігонін, Т. Є. Кагановська, Р. П. Кайдашев, Н. Д. Квасневська, В. О. Кібець, А. В. Кірмач, В. В. Коваленко, Л. П. Коваленко, С. Г. Ковальова, Т. О. Коломоєць, О. В. Константиї, Ю. А. Копитов, С. О. Короєд, Т. М. Кравцова, І. О. Кресіна, О. Ю. Костюченко, О. В. Кузьменко, Р. О. Куйбіда, А. М. Куліш,

В. І. Курило, О. А. Ломакіна, І. Є. Марочкін, А. М. Макаровець, О. М. Музичук, Г. Я. Наконечна, С. Ю. Обрусна, В. В. Пахомов, Г. С. Пігер, О. І. Потильчак, С. В. Прилуцький, Д. М. Притика, В. І. П'ятковський, А. В. Руденко, В. В. Рунова, А. В. Сагун, А. О. Селіванов, В. В. Сердюк, М. І. Сірий, В. І. Сліпченко, М. І. Смокович, Р. Л. Сопільник, М. В. Старинський, В. В. Сухонос, Н. А. Чабан, Є. А. Чернушенко, М. І. Шатерніков, Д. Ю. Шпенюв та ін. Праці зазначених учених здебільшого стосувались питань правового регулювання діяльності судів взагалі, однак дослідження саме адміністративно-правового забезпечення апеляційного провадження залишилось поза увагою науковців.

Таким чином, необхідність забезпечення ефективного апеляційного провадження в Україні, недостатня розробленість теоретичних положень щодо напрямків, видів, форм, методів, правового статусу суб'єктів, які забезпечують апеляційне провадження в Україні, недосконалість правового регулювання у цій сфері обумовлюють актуальність дослідження адміністративно-правового забезпечення апеляційного провадження в Україні.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами, грантами. Дисертацію підготовлено в межах основних положень Стратегії реформування судуострою, судочинства та суміжних правових інститутів на 2015 – 2020 роки, затвердженої Указом Президента України від 20 травня 2015 р. № 276/2015, Стратегії розвитку наукових досліджень Національної академії правових наук України на 2016 – 2020 роки, затвердженої постановою загальних зборів Національної академії правових наук України від 3 березня 2016 р., Пріоритетних напрямів наукових досліджень Університету сучасних знань на 2017 – 2022 рр. (протокол Вченої ради Університету сучасних знань № 3 від 08.12.2016).

Мета і завдання дослідження. Мета дисертаційного дослідження полягає в тому, щоб на підставі узагальнення наукових праць учених, аналізу чинного законодавства та проектів нормативно-правових актів визначити сутність та особливості адміністративно-правового забезпечення апеляційного провадження в Україні та окреслити напрямки вдосконалення адміністративного законодавства, що його регулює.

Для досягнення зазначеної мети в дисертації необхідно було виконати такі основні *завдання*:

- з'ясувати сутність та особливості апеляційного провадження як об'єкта адміністративно-правового забезпечення;
- охарактеризувати правові засади апеляційного провадження в Україні та встановити місце серед них адміністративно-правового регулювання;

- систематизувати принципи та види адміністративно-правового забезпечення апеляційного провадження в Україні;
- розкрити сутність та структуру механізму адміністративно-правового забезпечення апеляційного провадження в Україні;
- встановити напрямки та предмет адміністративно-правового забезпечення апеляційного провадження в Україні;
- узагальнити форми та методи адміністративно-правового забезпечення апеляційного провадження в Україні;
- окреслити коло суб'єктів адміністративно-правового забезпечення апеляційного провадження в Україні;
- охарактеризувати зарубіжний досвід правового забезпечення апеляційного провадження та можливості його використання в Україні;
- запропонувати напрямки вдосконалення адміністративного законодавства, яке регламентує апеляційне провадження в Україні;
- надати рекомендації щодо оптимізації організаційних засад апеляційного провадження в Україні.

Об'єктом дослідження є суспільні відносини, що виникають під час здійснення апеляційного провадження в Україні.

Предметом дослідження є адміністративно-правове забезпечення апеляційного провадження в Україні.

Методи дослідження. Методологічну основу дисертації становить сукупність загальнонаукових і спеціальних методів та прийомів наукового пізнання. Логіко-семантичний метод використано під час формулювання основних понять та термінів, що використовуються в дисертаційному дослідженні, зокрема таких, як: «апеляція», «апеляційне провадження», «адміністративно-правове забезпечення апеляційного провадження», «форми забезпечення апеляційного провадження», «методи забезпечення апеляційного провадження», «суб'єкти забезпечення апеляційного провадження» та ін. (розділи 1 – 3). Системно-структурний метод використано під час з'ясування напрямків та предмета адміністративно-правового забезпечення апеляційного провадження в Україні; узагальнення форм та методів адміністративно-правового забезпечення апеляційного провадження в Україні, окреслення кола суб'єктів адміністративно-правового забезпечення апеляційного провадження в Україні (підрозділи 2.2 – 2.4). За допомогою функціонального методу з'ясовано основні завдання та напрямки діяльності суб'єктів забезпечення апеляційного провадження в Україні (підрозділ 2.4). Під час характеристики зарубіжного досвіду правового забезпечення апеляційного провадження та можливостей його використання в Україні застосовано порівняльно-правовий метод (підрозділ 3.1). За

допомогою використання формально-логічного методу запропоновано напрямки вдосконалення адміністративного законодавства, яке регламентує апеляційне провадження в Україні, та надано рекомендації щодо оптимізації організаційних засад апеляційного провадження в Україні (підрозділи 3.2, 3.3). В роботі використано й інші методи наукового пізнання.

Науково-теоретичне підґрунтя дисертаційного дослідження становлять праці вчених у галузі філософії, соціології, управління, теорії та історії права, адміністративного права та процесу, конституційного права, кримінального права та інших галузевих правових наук.

Нормативно-правовою основою роботи є Конституція України, міжнародні нормативно-правові акти, ратифіковані у встановленому законом порядку, чинні законодавчі та підзаконні нормативно-правові акти, що закріплюють адміністративно-правові засади забезпечення апеляційного провадження в Україні.

Інформаційну та емпіричну основу дисертації становлять узагальнення практики діяльності апеляційних судів України, довідкові видання, статистичні матеріали. У ході підготовки дисертації автором використано власний досвід роботи в судовій системі.

Наукова новизна отриманих результатів полягає в тому, що дисертація є однією з перших спроб комплексно, на підставі узагальнення наукових праць учених, аналізу чинного законодавства та проєктів нормативно-правових актів визначити сутність та особливості адміністративно-правового забезпечення апеляційного провадження в Україні та окреслити напрямки його вдосконалення. У результаті проведеного дослідження сформульовано низку нових наукових теоретичних і практичних висновків та положень, запропонованих особисто здобувачем. Основні з них такі:

вперше:

– надано авторське визначення поняття «адміністративно-правове забезпечення апеляційного провадження в Україні» як механізму, що виражає регламентовану нормами адміністративної галузі права діяльність органів державної влади в процесі виконання ними своїх владно-розпорядчих та організаційно-управлінських повноважень, в межах якої здійснюється використання спеціальних засобів, методів, прийомів, заходів та способів, направлених на упорядкування та регулювання суспільних відносин у сфері функціонування інституту апеляційного провадження;

– встановлено, що адміністративно-правове регулювання у системі правових засад апеляційного провадження займає місце організуючого чинника, який виражається у правових нормах

адміністративної галузі права та регулює питання: правового статусу апеляційних судів; порядку їх створення, роботи та ліквідації; реалізації організаційно-розпорядчих повноважень керівниками; дотримання штатної та службової дисципліни, взаємодії з органами державної влади, органами самоврядування тощо;

– визначено поняття та види форм адміністративно-правового забезпечення апеляційного провадження: це зовнішнє вираження певного виду діяльності відповідних органів державної влади (суб'єктів забезпечення), кожен з яких направлено на реалізацію організаційно-розпорядчого впливу на суспільні відносини, які становлять предмет механізму адміністративно-правового забезпечення, а також їх упорядкування;

– доведено, що методи адміністративно-правового забезпечення апеляційного провадження – це сукупність управлінських способів, заходів, засобів, прийомів і операцій, реалізовуваних суб'єктами забезпечення апеляційного провадження, що різняться між собою інтенсивністю впливу, порядком та особливостями застосування, які спрямовано на упорядкування суспільних відносин – предмет адміністративно-правового забезпечення апеляційного провадження;

удосконалено:

– узагальнення особливостей апеляції, до яких віднесено: а) особливий юридичний порядок подання скарги (апеляційне провадження має місце лише після звернення зацікавленої особи до суду апеляційної інстанції з питань, перегляд яких допускається нормами процесуального законодавства); б) наявність граничного строку для початку апеляційного провадження (процесуальним законодавством встановлюється конкретний строк, протягом якого можна подати апеляційну скаргу для перегляду відповідного судового рішення); в) обмеженість процесу дослідження доказів – суд апеляційної інстанції розглядає справу в тих межах, які сформовано відповідно до змісту апеляційної скарги; г) особливе коло суб'єктів (подавати апеляційну скаргу можуть виключно учасники справи (у виняткових, передбачених законом випадках – особи, що не брали участь у справі), а розглядає таку скаргу особлива інстанція – апеляційний суд);

– визначення поняття «адміністративно-правові засади апеляційного провадження в Україні» як сукупності нормативно-правових актів, норми яких становлять правову основу забезпечення організації та реалізації апеляційного провадження, а також усіх супутніх відносин, що виникають у сфері правового регулювання даного інституту;

– обґрунтування, що нормами адміністративного законодавства

врегульовано значне коло питань з приводу організаційного, фінансового, кадрового, інформаційного, службового забезпечення діяльності судових установ, зокрема апеляційних;

– характеристику співвідношення термінів «напрямки», «завдання», «мета» та «цілі» адміністративно-правового забезпечення апеляційного провадження в Україні, у зв'язку з чим обґрунтовано, що завдання – це тактичне, необхідне для вирішення питання, завдяки реалізації якого стає можливою реалізація цілі безпосередньо. У свою чергу, метою адміністративно-правового забезпечення апеляційного провадження в Україні є належне забезпечення цього інституту, а напрямками – види дії механізму, відповідно до яких він буде реалізовуватись, що, у свою чергу, приведе до наближення безпосередньої реалізації загальної мети;

– розуміння того, що координування та управління як вид адміністративно-правового забезпечення апеляційного провадження в Україні – це система нормативно встановлених прийомів, засобів, методів тощо, направлених на загальне керівництво, організацію та впорядкування діяльності відповідних органів щодо регулювання правовідносин, пов'язаних з інститутом апеляційного провадження;

– визначення поняття «адміністративно-правовий захист як вид адміністративно-правового забезпечення апеляційного провадження в Україні» як системи методів і засобів правового впливу, які використовуються після порушень легального режиму правовідносин інституту апеляційного провадження та направлені на його відновлення, притягнення винних;

– характеристику адміністративно-правової охорони як виду адміністративно-правового забезпечення апеляційного провадження в Україні, у зв'язку з чим визначено, що це комплекс спеціальних адміністративних засобів, заходів, прийомів і способів правового впливу, який направлено на забезпечення безпеки правовідносин інституту апеляційного провадження від порушень законодавства;

– розуміння принципів адміністративно-правового забезпечення апеляційного провадження як вихідних ідей державно-правового впливу на суспільні відносини у сфері забезпечення, організації та реалізації інституту апеляційного провадження;

дістали подальшого розвитку:

– узагальнення підходів учених щодо визначення сутності та особливостей апеляції та апеляційного провадження, у зв'язку з чим обґрунтовано, що в теорії права існує три основні теоретичні підходи до характеристики змісту апеляції та апеляційного провадження та їх значення у правовій системі України, а саме: широкий, вузький та комбінований. Підтримано третій (комбінований) науковий підхід до

характеристики змісту апеляції та апеляційного провадження, відповідно до якого зміст категорій апеляції та апеляційного провадження необхідно розмежовувати;

- обґрунтування, що адміністративно-правове забезпечення апеляційного провадження в Україні, перш за все, виражає діяльність органів державної влади, тобто це владна, координаційна, управлінська та організаційна діяльність;

- характеристика правового статусу суб'єктів адміністративно-правового забезпечення апеляційного провадження, під якими розуміється окрема група органів державної влади та посадових осіб останніх, які відповідно до комплексу наданих їм нормативно-правовими актами України повноважень реалізують організаційні, службові, управлінські, контрольні, наглядові та інші адміністративні функції задля упорядкування суспільних відносин, які виникають у сфері апеляційного провадження;

- позиція, що запозичення зарубіжного досвіду у сфері правового забезпечення апеляційного провадження необхідно здійснювати виключно на тих аспектах, які є прийнятними, з точки зору національного права, використання яких буде позитивно впливати на розвиток механізму адміністративного забезпечення досліджуваного в дисертації інституту;

- напрямки розвитку організаційних засад апеляційного провадження, у зв'язку з чим доведено, що оптимізація організаційних засад апеляційного провадження – це системний, цілеспрямований процес роботи із структурою державних органів влади, які беруть участь у процесі забезпечення апеляційного провадження, з метою приведення цієї структури до такого стану, який принесе максимально ефективний результат адміністрування досліджуваного процесуального інституту.

Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що викладені в дисертації висновки і пропозиції можуть бути використані у:

- науково-дослідній сфері – як основа для подальших досліджень адміністративно-правового та організаційно-правового забезпечення апеляційного провадження в Україні (*акт впровадження Кримінологічної асоціації України від 10.09.2018 р.*);

- правотворчості – в ході уточнення та доповнення чинних законодавчих та підзаконних актів, що регулюють питання організаційного забезпечення апеляційного провадження в Україні (*акт впровадження Науково-дослідного інституту публічного права від 11.09.2018 р.*);

- правозастосовній діяльності – з метою підвищення

ефективності організації діяльності апеляційних судів України (*акт впровадження результатів дисертаційного дослідження в практичну діяльність Апеляційного суду Херсонської області від 12.09.2018 р.*);

– освітньому процесі – під час підготовки підручників та навчальних посібників з дисциплін «Адміністративне право», «Суд та правоохоронні органи» (*акт впровадження Сумського державного університету від 14.09.2018 р.*).

Апробація матеріалів дисертації. Підсумки розроблення проблеми в цілому, окремих її аспектів, одержані узагальнення і висновки було оприлюднено на міжнародних, всеукраїнських та регіональних науково-практичних конференціях, семінарах, круглих столах, зокрема: «Юридичні наукові дискусії як фактор сталого розвитку правової доктрини та законодавства» (м. Київ, 2016 р.), «Правове регулювання суспільних відносин: актуальні проблеми та вимоги сьогодення» (м. Запоріжжя, 2017 р.), «Становлення громадянського суспільства в Україні: нормативно-правове підґрунтя» (м. Дніпро, 2018 р.).

Публікації. Основні результати дисертаційного дослідження викладено в шести статтях, опублікованих у наукових фахових виданнях України та наукових періодичних виданнях інших держав, та трьох тезах наукових повідомлень на науково-практичних конференціях.

Структура та обсяг дисертації. Дисертація складається зі вступу, трьох розділів, поділених на десять підрозділів, висновків до кожного розділу, загальних висновків, списку використаних джерел та додатків. Повний обсяг дисертації становить 232 сторінки. Список використаних джерел включає 398 найменувань та розміщений на 37 сторінках, додатки розташовано на дев'яти сторінках.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У **вступі** обґрунтовуються вибір теми та актуальність дослідження, окреслюється його зв'язок з науковими програмами, планами, темами та грантами, визначаються мета і завдання, об'єкт і предмет, методи дослідження, вказується на наукову новизну та практичне значення отриманих результатів, наводяться дані щодо апробації результатів дослідження та публікацій.

Розділ 1 «Теоретико-методологічні засади апеляційного провадження в Україні» складається з трьох підрозділів.

У *підрозділі 1.1 «Сутність та особливості апеляційного провадження як об'єкта адміністративно-правового забезпечення»* зазначається, що апеляційне провадження являє собою важливий

правовий засіб захисту прав і законних інтересів індивідуальних та колективних суб'єктів. Встановлено етимологічний зміст слова «апеляція». Зазначається, що даний термін характеризує можливість оскарження рішень тієї чи іншої владної інстанції, і лише у правовій галузі поняття належить виключно до сфери судової діяльності, що обумовлено особливостями історичного розвитку апеляційного провадження. У зв'язку із цим досліджено історичні аспекти зародження, становлення і розвитку інституту апелювання. Наголошено, що протягом багатьох років категорія «апеляція» найбільше тяжіла до судово-правової сфери, де, по суті, формувалась її сутність.

На підставі аналізу доктринальних джерел виокремлено широкий, вузький та комбінований підходи до визначення змісту апеляційного провадження та його ролі у правовій системі України. Охарактеризовано сутнісний зміст кожного з наведених підходів. Визначено апеляцію як форму перегляду судового рішення першої інстанції спеціально уповноваженими на це органами судової гілки влади (судами апеляційної інстанції), спрямовану на перевірку обґрунтованості та законності такого рішення.

На підставі аналізу відповідних наукових точок зору і позицій виокремлено та охарактеризовано особливості апеляційного провадження як об'єкта адміністративно-правового регулювання, що виражаються в його ознаках, специфіці організації та роботи апеляційних судів.

У підрозділі 1.2 «*Правові засади апеляційного провадження в Україні та місце серед них адміністративно-правового регулювання*» з'ясовано зміст понять «право» і «засада». Вивчено наукові точки зору щодо тлумачення поняття «правові засади». На підставі проведеного дослідження запропоновано авторське визначення терміна «правові засади апеляційного провадження в Україні».

Проаналізовано доктринальні підходи до розуміння понять «правове регулювання» та «адміністративно-правове регулювання». Встановлено, що адміністративно-правове регулювання забезпечення апеляційного провадження виражає нормативну сутність процесу управління організацією діяльності апеляційних судів і спрямоване на врегулювання управлінських внутрішніх та зовнішніх суспільних відносин.

Виходячи з такого критерію, як юридична сила, окреслено та охарактеризовано основні нормативно-правові акти, що встановлюють правові, в тому числі адміністративно-правові, засади апеляційного провадження в Україні. Висловлено власні думки щодо місця та значення адміністративно-правового регулювання у питанні правового забезпечення апеляційного провадження.

У підрозділі 1.3 «*Принципи та види адміністративно-правового*

забезпечення апеляційного провадження в Україні» зазначається, що система відносин, які становлять інститут апеляційного провадження в цілому, як і будь-які інші суспільні відносини, знаходиться в «секторі дії» правового впливу різних галузей права, зокрема адміністративного. На підставі вивчення існуючих наукових думок і позицій виокремлено такі основні види адміністративно-правового забезпечення апеляційного провадження: адміністративно-правова координація і управління, адміністративно-правовий захист та адміністративно-правова охорона.

Проаналізовано наукові підходи до розуміння понять «принцип» та «принцип права». Встановлено, що принципи права – це основоположні аспекти, керівні ідеї, що показують особливості його впливу на суспільство та соціальну цінність. Вони уособлюють в собі ключові напрями та стандарти дії права як регулятора суспільних відносин. Безпосередньо під поняттям принципів адміністративно-правового забезпечення апеляційного провадження запропоновано розуміти вихідні ідеї державно-правового впливу на суспільні відносини у сфері забезпечення, організації та реалізації інституту апеляційного провадження.

Принципи адміністративно-правового забезпечення апеляційного провадження об'єднано у такі групи: а) загальноправові принципи (верховенство права, законність, повага та забезпечення прав і свобод людини, рівність перед законом, невідворотність відповідальності за правопорушення); б) галузеві принципи (принцип системності та чіткого розмежування компетенції; принцип забезпеченості; принцип комплексності; принцип превенції; пріоритет завдань та мети апеляційного провадження та ін.). Розкрито сутність та значення основних принципів адміністративно-правового забезпечення апеляційного провадження в Україні.

Розділ 2 «Механізм адміністративно-правового забезпечення апеляційного провадження в Україні» складається з чотирьох підрозділів.

У підрозділі 2.1 «Сутність та елементи механізму адміністративно-правового забезпечення апеляційного провадження в Україні» досліджено наукові підходи до розуміння сутності і змісту понять «правове забезпечення» та «адміністративно-правове забезпечення», на підставі чого обґрунтовано, що адміністративно-правове забезпечення апеляційного провадження в Україні – це механізм, який виражає регламентовану адміністративно-правовими нормами діяльність органів державної влади в процесі виконання ними своїх владно-розпорядчих та організаційно-управлінських повноважень, у межах якої здійснюється використання спеціальних методів, засобів, заходів, прийомів та способів, направлених на

регулювання та упорядкування суспільних відносин у сфері апеляційного провадження.

Охарактеризовано наявні доктринальні підходи до розуміння структурного складу механізму адміністративно-правового забезпечення апеляційного провадження в Україні. Виокремлено та охарактеризовано такі основні структурні елементи механізму адміністративно-правового забезпечення апеляційного провадження: а) об'єкт; б) нормативно-правова основа; в) спеціальний правовий інструментарій, в якості якого реалізується допустима та регульована норма адміністративного права сукупність методів, засобів, заходів та способів, за допомогою якої суб'єкти адміністративно-правового забезпечення апеляційного провадження реалізують правовий вплив на суспільні відносини у сфері апеляційного провадження.

У підрозділі 2.2 *«Напрямки та предмет адміністративно-правового забезпечення апеляційного провадження в Україні»* з'ясовано зміст категорій «предмет», «предмет правового регулювання» та «предмет адміністративно-правового регулювання», задля чого досліджено відповідні наукові позиції і підходи. Звернено увагу на проблематику розмежування предмета та об'єкта забезпечення. Встановлено, що об'єктом адміністративно-правового забезпечення апеляційного провадження виступає зазначений інститут безпосередньо, тобто конкретно апеляційне провадження. Тобто об'єкт в даному випадку є цілим, а предмет – його органічною складовою. До складу предмета адміністративно-правового забезпечення апеляційного провадження в Україні включено такі суспільні відносини: утворення, ліквідації та реорганізації апеляційних судів; організації та упорядкування роботи апеляційних судів; призначення та звільнення з посади суддів апеляційних судів, їх підготовки та добору; забезпечення роботи органів судової адміністрації; взаємодії між суддями, судами апеляційної інстанції, іншими службовцями останніх та органами державної влади; попередження та припинення правопорушень, які створюють загрозу легальному стану діяльності апеляційних судів та службовців цієї інстанції; притягнення порушників до дисциплінарної та адміністративної відповідності тощо.

Виокремлено та охарактеризовано наступні напрями адміністративно-правового забезпечення апеляційного провадження в Україні: удосконалення чинної нормативно-правової бази, норми якої регулюють питання організації та функціонального забезпечення судів апеляційної інстанції; інформаційно-технічне забезпечення діяльності судів апеляційної інстанції; підтримка законності та правопорядку у сфері забезпечення апеляційного провадження шляхом попередження правопорушень та притягнення винних у їх вчиненні до адміністративної відповідальності; запровадження нових

форм і методів управління у діяльність судової адміністрації в частині регулювання останньою роботи апеляційних судів; підтримка на належному рівні наукового забезпечення діяльності суддів апеляційної інстанції; приведення правового статусу суддів у відповідність до світових стандартів.

У підрозділі 2.3 «*Форми та методи адміністративно-правового забезпечення апеляційного провадження в Україні*» досліджено сутнісний зміст понять «форма» та «метод». Звернено увагу на наукові підходи до тлумачення категорій «правова форма» та «метод правового регулювання». Звідси визначено, що форми адміністративно-правового забезпечення апеляційного провадження в Україні – це зовнішнє вираження, певного роду конструктивний прояв або ж тип діяльності відповідних органів державної влади (суб'єктів забезпечення), кожен з яких направлено на реалізацію управлінсько-організаційного впливу на суспільні відносини, які становлять предмет механізму адміністративно-правового забезпечення, а також їх упорядкування.

За результатами вивчення наукових позицій, а також керуючись положеннями чинного законодавства, виокремлено наступні основні форми адміністративно-правового забезпечення апеляційного провадження: правоустановча; контрольно-наглядова; вчинення інших адміністративно-правових дій. Охарактеризовано сутність та значення даних форм адміністративно-правового забезпечення апеляційного провадження в Україні.

Визначено методи адміністративно-правового забезпечення апеляційного провадження як сукупність управлінських заходів, засобів, прийомів, способів та операцій, реалізовуваних у діяльності органів виконавчої влади (суб'єктів забезпечення апеляційного провадження), що різняться між собою інтенсивністю впливу, порядком, особливостями застосування та спрямовані на упорядкування суспільних відносин, які становлять предмет адміністративно-правового забезпечення апеляційного провадження. До кола ключових методів даного забезпечення віднесено такі: примус; переконання; координація, субординація та реординація. Висвітлено сутність та значення даних методів адміністративно-правового забезпечення апеляційного провадження.

У підрозділі 2.4 «*Суб'єкти адміністративно-правового забезпечення апеляційного провадження в Україні*» зазначається, що одним із ключових елементів механізму адміністративно-правового забезпечення апеляційного провадження в Україні виступають суб'єкти, завдяки діяльності яких, власне кажучи, і забезпечується функціонування даного механізму. У зв'язку із цим досліджено доктринальні підходи до розуміння понять «суб'єкти права» та «суб'єкти адміністративного права», а також їх класифікації.

Встановлено, що суб'єктами адміністративно-правового забезпечення апеляційного провадження є система органів державної влади та їх посадових осіб, які відповідно до наданих їм законодавством повноважень виконують адміністративні функції (організаційні, управлінські, контрольні, наглядові тощо) з метою упорядкування суспільних відносин, що виникають у сфері забезпечення апеляційного провадження в Україні.

Увесь обсяг суб'єктів адміністративно-правового забезпечення апеляційного провадження в Україні поділено на групи. Так, до першої групи віднесені вищі органи державної влади, а саме: Верховна Рада України, Президент України та Кабінет Міністрів України. Також до даної групи включено Міністерство юстиції України. Наголошено, що представники цієї групи суб'єктів мають широке коло повноважень у сфері адміністративно-правового регулювання досліджуваного інституту. Акцентовано увагу на тому, що до другої групи суб'єктів адміністративно-правового забезпечення апеляційного провадження входять державні органи, які становлять систему забезпечення функціонування судової влади безпосередньо, а саме: Вища рада правосуддя, Державна судова адміністрація України, Вища кваліфікаційна комісія суддів України та Національна школа суддів. Встановлено, що склад третьої групи суб'єктів забезпечення апеляційного провадження в Україні також формують органи, які виконують адміністративно-управлінські функції в системі судоустрою (голови апеляційних судів, апарати судів та їх керівники, помічники суддів, Служба судової охорони). На підставі аналізу положень чинного законодавства охарактеризовано правове становище зазначених суб'єктів адміністративно-правового забезпечення апеляційного провадження в Україні.

Розділ 3 «Напрямки вдосконалення адміністративно-правового забезпечення апеляційного провадження в Україні» складається з трьох підрозділів.

У підрозділі 3.1 *«Зарубіжний досвід правового забезпечення апеляційного провадження та можливості його використання в Україні»* зазначається, що важливим кроком на шляху вдосконалення адміністративно-правового забезпечення апеляційного провадження в Україні є вивчення зарубіжного досвіду у цій сфері. При цьому наголошено, що аналіз та запозичення даного зарубіжного досвіду необхідно здійснювати досить обережно, акцентуючи увагу виключно на тих аспектах, які є прийнятними, з точки зору національного права, використання яких буде позитивно впливати на розвиток механізму адміністративного забезпечення досліджуваного у дисертації інституту. У зв'язку із цим досліджено організаційно-правові засади забезпечення апеляційного провадження у таких зарубіжних країнах:

Сполучені Штати Америки, Великобританія, Німеччина, Швеція, Білорусь, Казахстан, Російська Федерація. На підставі проведеного дослідження сформульовано авторську позицію щодо позитивних аспектів організації та функціонування механізму правового забезпечення апеляційного провадження у зарубіжних країнах, а також щодо можливості їх використання в Україні під час удосконалення аналогічного вітчизняного механізму.

У підрозділі 3.2 *«Удосконалення адміністративного законодавства, яке регламентує апеляційне провадження в Україні»* зазначається, що чинний механізм адміністративно-правового забезпечення апеляційного провадження далеко не ідеальний, перш за все через недосконалість його нормативно-правової (тобто законодавчої) складової. Акцентовано увагу на тому, що адміністративне законодавство є частиною загальної системи нормативно-правових актів, виданих вищими та центральними органами державної влади, що закріплюють у собі найбільш значущі, відповідні чинній Конституції України норми адміністративного права, які регулюють правові відносини у сфері державного управління.

З метою визначення ключових проблем законодавчого регулювання забезпечення апеляційного провадження в Україні проаналізовано відповідне чинне законодавство. Звернено увагу на сутність та значення систематизації законодавства, яке регламентує апеляційне провадження в Україні. Наголошено на необхідності удосконалення правового статусу суб'єктів адміністративно-правового забезпечення досліджуваного інституту в межах єдиного нормативно-правового акта. Підкреслюється доцільність офіційного визначення кола правовідносин, з приводу регулювання яких згадані суб'єкти провадять свою діяльність. Висловлено авторське бачення напрямків удосконалення адміністративного законодавства, яке регламентує апеляційне провадження в Україні.

У підрозділі 3.3 *«Оптимізація організаційних засад апеляційного провадження в Україні»* досліджено сутність та зміст категорій «організаційні засади» та «оптимізація», у зв'язку з чим проаналізовані відповідні наукові джерела.

Охарактеризовано організаційні засади апеляційного провадження як систему регульованих правовими нормами основ побудови структури органів державної влади, на які законодавством покладено забезпечувальні функції щодо вказаного інституту та які визначають закономірності побудови відносин між цими органами. Доведено, що оптимізація організаційних засад апеляційного провадження – це процес роботи із структурою органів державної влади, котрі беруть участь у забезпеченні даного процесуального інституту, з метою приведення її до такого стану, який принесе

максимально ефективний результат такого забезпечення.

Акцентовано увагу на тому, що в межах оптимізації організаційних засад розглядається не тільки суто управлінський вплив, який зводиться до регулювання відносин підпорядкування одних відомств іншим. В даному аспекті також має місце глибока нормотворча робота, спрямована на прийняття нових та удосконалення вже існуючих державних актів, положення яких стосуються питань організації суб'єктів забезпечення досліджуваного процесуального інституту, визначення їх правового статусу та повноважень.

ВИСНОВКИ

У дисертації наведено теоретичне узагальнення та нове вирішення наукового завдання, яке полягає у визначенні сутності та особливостей адміністративно-правового забезпечення апеляційного провадження в Україні та окресленні напрямків удосконалення адміністративного законодавства, що закріплює правові засади його здійснення. У результаті дослідження сформульовано низку нових наукових положень та рекомендацій, основні з них такі:

1. Особливості апеляційного провадження як об'єкта адміністративно-правового забезпечення охарактеризовано в контексті узагальнення особливостей адміністративно-правового регулювання організації діяльності апеляційних судів, які пов'язані з тим, що: а) апеляційні суди наділені особливим юридичним статусом, який виражається у наявності чіткого кола повноважень; б) апеляційні суди з розгляду цивільних і кримінальних справ, а також справ про адміністративні правопорушення утворюються в апеляційних округах; в) в апеляційних судах встановлено підвищені кваліфікаційні вимоги до суддів апеляційної інстанції; г) апеляційні суди мають особливий порядок утворення та ліквідації; ґ) апеляційні суди підпорядковані загальній судовій адміністрації, оскільки суди апеляційної інстанції у своїй сукупності утворюють єдину систему судоустрою України.

2. Представлено авторську класифікацію правових засад апеляційного провадження, відповідно до якої останні поділено на три групи: а) міжнародно-правові акти; б) національне законодавство; в) підзаконні нормативно-правові акти. Встановлено, що роль адміністративно-правового регулювання апеляційного провадження в Україні полягає в тому, що саме за допомогою норм адміністративного законодавства вирішуються питання організації та забезпечення апеляційного провадження в Україні.

3. Виокремлено та охарактеризовано загальноправові та галузеві принципи адміністративно-правового забезпечення апеляційного

провадження. До загальноправових принципів забезпечення апеляційного провадження віднесено: а) принципи верховенства права та законності; б) принцип дотримання прав, свобод та законних інтересів людей; в) принцип рівності перед законом; г) принцип невідворотності юридичної відповідальності за правопорушення. До галузевих принципів адміністративно-правового забезпечення апеляційного провадження віднесено: а) принцип системності та чіткого розмежування компетенції суб'єктів забезпечення апеляційного провадження; б) принцип забезпеченості; в) принцип комплексності адміністративно-правового забезпечення апеляційного провадження; г) принцип превенції; г) принцип пріоритету завдань та мети апеляційного провадження; д) принцип вичерпного використання усіх засобів і методів впливу; е) принцип відповідальності держави; є) принцип відкритості, плановості, об'єктивності та неупередженості нагляду за діяльністю органів, що реалізують механізм адміністративно-правового забезпечення апеляційного провадження.

Запропоновано виділити наступні ключові види адміністративно-правового забезпечення апеляційного провадження, а саме: а) адміністративно-правове забезпечення координації і управління у сфері апеляційного провадження; б) адміністративно-правове забезпечення захисту праввідносин, що виникають під час апеляційного провадження; в) адміністративно-правове забезпечення охорони праввідносин, що виникають під час апеляційного провадження.

4. Доведено, що елементами механізму адміністративно-правового забезпечення апеляційного провадження в Україні є: по-перше, об'єкт адміністративно-правового забезпечення; по-друге, суб'єкти адміністративно-правового забезпечення; по-третє, нормативно-правове підґрунтя; по-четверте, спеціальний правовий інструментарій (тобто допустима та регульована нормами адміністративного права сукупність методів, засобів, заходів та способів, за допомогою якої суб'єкти адміністративно-правового забезпечення апеляційного провадження реалізують правовий вплив на суспільні відносини у сфері апеляційного провадження).

5. Аргументовано, що реалізація адміністративно-правового забезпечення апеляційного провадження в Україні здійснюється за наступними напрямками: а) систематичне розроблення та вдосконалення чинної нормативно-правової бази, норми якої регулюють питання організації та функціонального забезпечення судів апеляційної інстанції в аспекті виконання ними визначених законом повноважень у межах апеляційного провадження; б) інформаційно-технічне забезпечення діяльності судів апеляційної

інстанції та органів судової адміністрації задля інформатизації їх роботи, упровадження в їх діяльність інноваційних технологій, а також створення відповідного нормативного базису використання останніх; в) підтримка правового стану правовідносин у сфері забезпечення апеляційного провадження шляхом попередження правопорушень та притягнення винних у їх вчиненні до адміністративної відповідальності; г) запровадження нових форм і методів управління у діяльність судової адміністрації, зокрема в аспекті регулювання останньою роботи апеляційних судів; г) постійне підвищення рівня наукового забезпечення діяльності судів і суддів апеляційної інстанції, розвиток правового статусу останніх відповідно до світових стандартів побудови судочинства.

Наголошується, що предметом адміністративно-правового забезпечення апеляційного провадження в Україні виступають суспільні відносини, які виникають у сфері діяльності органів державної влади з приводу: а) реорганізації, утворення та ліквідації апеляційних судів; б) упорядкування та організації роботи судів апеляційної інстанції; в) звільнення, призначення на посаду суддів апеляційних судів, їх підготовки, добору; г) забезпечення діяльності органів судової адміністрації; ґ) взаємодії між судами апеляційної інстанції, їх службовцями та іншими державними органами; д) припинення та попередження правопорушень, у межах яких відбувається посягання на нормальний стан діяльності апеляційних судів; е) притягнення правопорушників до дисциплінарної та адміністративної відповідальності.

6. Констатовано, що адміністративно-правове забезпечення апеляційного провадження реалізується у наступних формах, а саме: а) правоустановчій (є однією з основних, адже її суть полягає в тому, що суб'єкти забезпечення апеляційного провадження приймають (видають) правові акти в цій сфері, тобто формують нормативний базис даного механізму. Зазначені документи можуть прийматись з різних питань, зокрема: ліквідації судів апеляційної інстанції, зарахування або звільнення суддів апеляційних судів з посади, а також багатьох інших аспектів організаційної направленості); б) контрольно-наглядовій (зміст якої виражається у постійному контролі та нагляді за діяльністю органів (суб'єктів), які задіяні у механізмі забезпечення апеляційного провадження в Україні, щодо належного виконання ними своїх повноважень, законності прийнятих рішень та їх відповідності реальним потребам і напрямам адміністративно-правового забезпечення апеляційного провадження. Ключовою особливістю даної форми є те, що вона реалізується як всередині судової системи, так і ззовні органами, які відповідно до свого правового статусу виконують контрольно-наглядові повноваження по відношенню до відомств та посадових осіб системи судової

адміністрації); в) у формі вчинення інших адміністративно-правових дій.

До методів адміністративно-правового забезпечення апеляційного провадження віднесено: метод примусу, метод переконання, комплексний метод, який включає в себе координацію, субординацію та реординацію.

7. Виділено три основні групи суб'єктів адміністративно-правового забезпечення апеляційного провадження, до яких віднесено: а) Верховну Раду України, Президента України, Кабінет Міністрів України, Міністерство юстиції України (мають широке коло повноважень не тільки у сфері юридичного регулювання досліджуваного інституту, але також у процесі законотворення, управління та керівництва нашою країною тощо. Крім того, відповідно до свого правового статусу вони формують умови реалізації зазначеного інституту, що виражається у: по-перше, створенні нормативно-правової бази, положеннями якої регламентовано апеляційне провадження безпосередньо, а також правовий базис роботи державних відомств, які здійснюють організаційно-управлінське забезпечення цього інституту; по-друге, прийнятті законодавчих актів, відповідно до яких створюються судові установи апеляційної інстанції; по-третє, координації та спрямуванні роботи державних органів, які займають відповідне місце у механізмі адміністративно-правового забезпечення апеляційного провадження); б) Вищу раду правосуддя, Державну судову адміністрацію України, Вищу кваліфікаційну комісію суддів України та Національну школу суддів (безпосередньо здійснюють регулювання усіх питань, пов'язаних із діяльністю суддів, рівнем їх обізнаності, кваліфікованості та професіоналізму); в) голів апеляційних судів, апарати судів та їх керівників, помічників суддів та Службу судової охорони.

8. Узагальнено зарубіжний досвід адміністративно-правового забезпечення апеляційного провадження на прикладі Сполучених Штатів Америки, Великої Британії та Шотландії, Німеччини, Швеції, Білорусі, Казахстану і Російської Федерації. Констатовано, що зарубіжний досвід є доречним та можливим до перейняття та застосування на території України, особливо в частині консолідації управлінських повноважень у сфері адміністративного забезпечення апеляційного провадження в межах єдиного державного органу, який неодмінно має бути частиною системи правосуддя держави, адже лише такий підхід забезпечить незалежність судової гілки влади.

9. Доведено, що удосконалення адміністративного законодавства, яке регламентує апеляційне провадження, повинно здійснюватися за напрямками:

а) систематизації. З метою систематизації законодавства, яке

регламентує апеляційне провадження в Україні, обґрунтована доцільність прийняття єдиного кодифікованого акта, який би визначав межі діяльності органів державної влади з питань адміністративно-правового забезпечення судоустрою в нашій державі, об'єднавши в ньому всі розрізнені сьогодні положення щодо правового забезпечення кожного інституту, зокрема інституту апеляційного провадження;

б) уніфікації. Обґрунтовано, що потреба проведення уніфікації вбачається необхідною у зв'язку з тим, що апеляційне провадження не є однорідним інститутом, адже існує в межах процесуального законодавства різних галузей. У зв'язку з цим особливості його забезпечення можуть відрізнятися залежно від специфіки конкретного типу судочинства. Уніфікація, у свою чергу, повинна подолати таку проблему, визначивши єдині правила забезпечення функціонування інституту апеляційного провадження;

в) закріплення на законодавчому рівні правового статусу суб'єктів правового забезпечення апеляційного провадження, а також правовідносин, на регулювання яких направлена їх діяльність.

10. Окреслено такі напрямки оптимізації організаційних засад апеляційного провадження, які будуть мати найбільший ефект та практичну користь: а) необхідно чітко розподілити повноваження суддів та органів судового управління щодо усіх питань, пов'язаних із проведенням тих чи інших адміністративних заходів. В ідеалі, за прикладом багатьох зарубіжних країн, національні судді повинні займатися виключно питаннями судочинства, тоді як усі організаційні моменти діяльності суду мають бути покладені на адміністративні структури; б) система органів забезпечення апеляційного провадження та судоустрою потребує перероблення в напрямі уніфікації. Сьогодні забезпеченням судової влади займається велике коло суб'єктів, до яких належать Міністерство юстиції України, Вища рада правосуддя, Державна судова адміністрація тощо. Доцільніше було б покласти усі забезпечувальні функції на єдиний орган, зокрема Державну судову адміністрацію, який би відповідав за всі без виключення питання, пов'язані з організацією судоустрою на місцях, у тому числі в судах апеляційної інстанції, а також відслідковував, розробляв та впроваджував нові тенденції удосконалення судового адміністрування.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ:

1. Гальонкін С. А. Принципи та види адміністративно-правового забезпечення апеляційного провадження в Україні. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Право»*. 2015. Випуск 34. Ч. 2. Т. 1. С. 184–189.
2. Гальонкін С. А. Сутність та особливості апеляційного провадження як об'єкту адміністративно-правового забезпечення. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Юридичні науки»*. 2016. Випуск 6–2. Т. 2. С. 112–117.
3. Галенкин С. А. Формы административно-правового обеспечения апелляционного производства в Украине. *Право и политика*. (Кыргызская Республика). 2017. № 3. С. 61–65.
4. Гальонкін С. А. Сутність та елементи механізму адміністративно-правового забезпечення апеляційного провадження в Україні. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2017. Випуск 6. Том 4. С. 133–137.
5. Гальонкін С. А. Правові засади апеляційного провадження в Україні та місце серед них адміністративно-правового регулювання. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2018. Випуск 4. С. 134–138.
6. Гальонкін С. А. Напрямки та предмет адміністративно-правового забезпечення апеляційного провадження в Україні. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2018. Випуск 5. С. 141–146.
7. Гальонкін С. А. Система принципів адміністративно-правового забезпечення апеляційного провадження. *Юридичні наукові дискусії як фактор сталого розвитку правової доктрини та законодавства*: Міжнародна науково-практична конференція, м. Київ, 8-9 квітня 2016 р. – К.: Центр правових наукових досліджень, 2016. С. 86–88.
8. Гальонкін С. А. Види адміністративно-правового забезпечення апеляційного провадження в Україні. *Правове регулювання суспільних відносин: актуальні проблеми та вимоги сьогодення*: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м. Запоріжжя, 28-29 липня 2017 року. – Запоріжжя : Запорізька міська громадська організація «Істина», 2017. С. 71–74.
9. Гальонкін С. А. До проблеми визначення предмету адміністративно-правового забезпечення апеляційного провадження в Україні. Становлення громадянського суспільства в Україні: нормативно-правове підґрунтя: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м. Дніпро, 4–5 травня 2018 р. Дніпро : ГО «Правовийсвіт», 2018. С. 54–56.

АНОТАЦІЯ

Гальонкін С. А. Адміністративно-правове забезпечення апеляційного провадження в Україні. – *Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.*

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право (081 – Право). – Сумський державний університет. – Суми, 2018.

У дисертації наводиться теоретичне узагальнення та нове вирішення наукового завдання, яке полягає у визначенні сутності та особливостей адміністративно-правового забезпечення апеляційного провадження в Україні та окресленні напрямків його вдосконалення. З'ясовуються сутність та особливості апеляційного провадження як об'єкта адміністративно-правового забезпечення. Характеризуються правові засади апеляційного провадження в Україні та встановлюється місце серед них адміністративно-правового регулювання. Систематизуються принципи та види адміністративно-правового забезпечення апеляційного провадження в Україні. Розкриваються сутність та структура механізму адміністративно-правового забезпечення апеляційного провадження в Україні. Встановлюються напрямки та предмет адміністративно-правового забезпечення апеляційного провадження в Україні, його форми та методи. Окреслюється коло суб'єктів адміністративно-правового забезпечення апеляційного провадження в Україні. Характеризується зарубіжний досвід правового забезпечення апеляційного провадження та визначаються можливості його використання в Україні. Пропонуються напрямки вдосконалення адміністративного законодавства, яке регламентує апеляційне провадження в Україні.

Ключові слова: адміністративно-правове забезпечення, апеляція, апеляційне провадження, правові засади, адміністративно-правові засади, принципи, напрямки, форми, методи, суб'єкти, організаційні засади.

АННОТАЦИЯ

Галенкин С. А. Административно-правовое обеспечение апелляционного производства в Украине. – *Квалификационная научная работа на правах рукописи.*

Диссертация на соискание ученой степени кандидата юридических наук по специальности 12.00.07 – административное право и процесс; финансовое право; информационное право (081 – Право). – Сумской государственной университет. – Сумы, 2018.

В диссертации приводится теоретическое обобщение и новое решение научной задачи, которая заключается в определении сущности и особенностей административно-правового обеспечения апелляционного производства в Украине, а также путей совершенствования административного законодательства, закрепляющего правовые основы обеспечения апелляционного производства.

Особенности апелляционного производства как объекта административного правового обеспечения характеризуются в контексте обобщения особенностей административно-правового регулирования организации деятельности апелляционных судов.

Определяется место административно-правового регулирования апелляционного производства в Украине, которое заключается в том, что именно с помощью норм административного законодательства решаются вопросы организации и обеспечения апелляционного производства в Украине, к которым, в частности, относятся: правовой статус апелляционных судов; порядок их работы, создания, ликвидации; полномочия данных учреждений; требования по поводу их служащих (судей, председателей и их заместителей); различные аспекты финансирования и комплектации штата, взаимодействия с другими органами власти и т.д.

Исследуются принципы административно-правового обеспечения апелляционного производства в Украине. Под принципами административно-правового обеспечения апелляционного производства предлагается понимать основные идеи государственно-правового воздействия на общественные отношения в сфере обеспечения, организации и реализации института апелляционного производства.

Выясняется сущность механизма административно-правового обеспечения апелляционного производства в Украине. Доказывается, что элементами механизма административно-правового обеспечения апелляционного производства в Украине выступают: во-первых, объект административно-правового обеспечения; во-вторых, субъекты административно-правового обеспечения; в-третьих, нормативно-правовая основа; в-четвертых, специальный правовой инструментарий.

Изучаются направления и предмет административно-правового обеспечения апелляционного производства в Украине. Анализируются формы и методы административно-правового обеспечения апелляционного производства в Украине. Исследуется правовой статус субъектов административно-правового обеспечения апелляционного производства в Украине, под которыми понимается отдельная группа органов государственной власти и должностных лиц последних, которые в соответствии с комплексом предоставляемых

им нормативно-правовыми актами Украины полномочий реализуют организационные, управленческие, контрольные, надзорные и другие административные функции для упорядочения общественных отношений, возникающих в сфере апелляционного производства.

Изучается зарубежный опыт правового обеспечения апелляционного производства, устанавливаются возможности его использования в Украине. Предлагаются пути совершенствования административного законодательства, регламентирующего апелляционное производство в Украине. Определяются способы оптимизации организационных основ апелляционного производства в Украине.

Ключевые слова: административно-правовое обеспечение, апелляция, апелляционное производство, правовые основы, административно-правовые основы, принципы, направления, формы, методы, субъекты, организационные основы.

SUMMARY

Halonkin S. A. Administrative and Legal Guaranteeing of the Appeal Proceedings in Ukraine. – *Qualifying scientific work as the manuscript.*

The thesis for a candidate's degree by the specialty 12.00.07 – administrative law and procedure; financial law; informational law (081 – Jurisprudence). – Sumy State University. – Sumy, 2018.

The author of the dissertation has provided theoretical generalization and a new solution to the scientific problem, which consists in determining the essence and peculiarities of administrative and legal guaranteeing of the appeal proceedings in Ukraine and outlining the directions for its improvement. The essence and peculiarities of the appeal proceedings as an object of administrative and legal provision have been clarified. The legal principles of the appeal proceedings in Ukraine have been characterized and the place of administrative and legal regulation among them has been established. The principles and types of administrative and legal guaranteeing of the appeal proceedings in Ukraine have been systematized. The essence and structure of the mechanism of administrative and legal guaranteeing of the appeal proceedings in Ukraine have been revealed. The author has established the directions and subject matter of administrative and legal guaranteeing of the appeal proceedings in Ukraine, its forms and methods. The range of subjects of administrative and legal guaranteeing of the appeal proceedings in Ukraine has been outlined. International experience of legal guaranteeing of the appeal proceedings has been characterized and the possibilities of its application in Ukraine have been determined. The author has offered directions of

improving administrative legislation, which regulates the appeal proceedings in Ukraine.

Key words: administrative and legal provision, appeal, appeal proceedings, legal principles, administrative and legal principles, principles, directions, forms, methods, subjects, organizational principles.

Відповідальний за випуск
ГАЛЬОНКІН Сергій Анатолійович

Підписано до друку 20.11.2018.
Формат 60x90/16. Обл.-вид. арк. 1,91.
Гарнітура Times. Тираж 100 пр. Вид. № 102/18.

Віддруковано у видавництві «Ярославна».
40030, м. Суми, вул. Горького, 2.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:
серія ДК, № 332 від 09.02.2001 р.

